

ESSIVI JA TRANSLATIIVI

Essiivi

Pääte: -na / -nä

Vastaa kysymyksiin: minä? millaisena? milloin?

Muodostus: sanan vartalo + -na/-nä (astevaihtelusanoissa vahva aste)

onnellinen	onnellise-	onnellisena
opettaja	opettaja-	opettajana
poika	poja-	poikana
joulu	juhannukse-	jouluna
juhannus	joulu-	juhannuksena

Essiivin käyttö:

1. Minä? Missä asemassa tai tehtävässä lauseen subjekti tai objekti on?

Maija on opettajana suuressa koulussa.

Pekka oli harjoittelijana päiväkodissa.

Saimme paljon kukkia, joten meidän täytyi käyttää laseja maljakkoina.

- Essiivi kertomassa, mitä mieltä puhuja on:

Johtaja piti Maijaa sopivana tähän tehtävään.

Pidän Pekkaa oikein mukavana miehenä.

- Essiivi ilmaisemassa aikaa:

Lapsena menin joka kesä mummolaan.

Nuorena halusin tulla kampaajaksi.

2. Millaisena? Millaisessa mielentilassa tai olotilassa lauseen subjekti tai objekti on?

Äiti tuli kotiin väsyneenä.

He asuvat talossaan tyytyväisinä.

Viime viikolla en ollut työssä, koska olin sairaana.

3. Milloin?

a) viikonpäivät, viikonloppu ja juhlapäivät:

maanantaina, sunnuntaina, viikonloppuna, pääsiäisenä, vappuna, jouluna, itsenäisyyspäivänä

b) vuosi:

Minä vuonna sinä olet syntynyt?

Olen syntynyt vuonna 1965

c) viime, tänä, ensi, seuraava + essiivi:

viime kesänä, tänä talvena, ensi syksynä, viime torstaina, tänä iltana

Esimerkkejä:

Me käymme saunassa lauantaina.

Viime kesänä satoi paljon vettä.

Suomi itsenäistyi vuonna 1917.

Olimme vappuna Helsingissä.

Translatiivi

Pääte: -ksi

Vastaa kysymyksiin: miksi?/keneksi?, millaiseksi?, kuinka pitkäksi ajaksi?

Muodostus: sanan vartalo + -ksi

mies miehe- mieheksi

nainen naise- naiseksi

terve terve- terveeksi
päivä päivä- päiväksi

Translatiivin käyttö:

1. Miksi tai millaiseksi lauseen subjekti tai objekti muuttuu tai on muuttunut.

Hän kasvoi mieheksi sodan aikana.
Tytön kasvot muuttuivat aivan punaiseksi.
Tule pian terveeksi!
Pekka valmistui keväällä insinööriksi.
Hän menee työnjohtajaksi erääseen firmaan.
Liisa valittiin kokouksen puheenjohtajaksi.
Talo maalattiin valkoiseksi.
Voisitko vaihtaa tämän setelin kolikoiksi?

Verbit: luulla, tuntea, sanoa, ehdottaa, kutsua, kuvitella, olettaa
+ objekti + translatiivi

Luulin häntä vanhemmaksi. (= Luulin, että hän on vanhempi.)
Tunsin itseni väsyneeksi ja kiukkuiseksi.
Ihmiset sanovat häntä tyhmäksi.
He ehdottivat Liisaa puheenjohtajaksi.
Maijaa on aina kutsuttu Maikiksi.
Kuvittelin tätä työtä helpommaksi.

2. Ajanilmaukset

a) Kuinka pitkäksi ajaksi?

Jochen tuli Suomeen kolmeksi kuukaudeksi.
Menen maalle viikoksi.
Me menemme lasten kanssa retkelle koko päiväksi.

b) Mihin aikaan? Miksi ajankohdaksi?

Menemme elokuviin kahdeksaksi.
He tulevat meille viikonlopuksi.
Hän lupasi tulla kotiin kuudeksi.

c) Milloin? (missä järjestyksessä)

Ensimmäiseksi menemme saunaan.
Hän tuli laulukilpailussa viimeiseksi.
Aluksi käydään kaupassa ja sitten tehdään ruokaa.
Seuraavaksi meidän täytyy siivota tämä talo.

Harjoitus 1: Täydennä lauseet essiivimuodoilla.

1. Kalle tuli _____ (vihainen) koulusta.
2. Liisa tuli _____ (tyylikäs) kampaajalta.
3. Lassea pidetään _____ (hidas mies).
4. Mutta häntä pidetään hyvin _____ (miehekäs).
5. Samoin häntä pidetään myös hyvin _____ (älykäs).
6. _____ (avuton) häntä ei voi koskaan ajatella.
7. Kalle juoksi _____ (reipas) kotiin.
8. _____ (uusi asia) hän kertoi saksan opettajasta.

Harjoitus 2: Täydennä lauseet translatiivimuodoilla.

1. Kari oli kolmas. Kari tuli _____.
2. Petri oli toinen. Petri tuli _____.
3. Margaret on kuningatar. Margaret tuli _____.
4. Nainen on onneton. Nainen tuli _____.
5. Tottovoittaja on rikas. Lottovoittaja tuli _____.
6. Rouva Niemi on iloinen. Rouva Niemi tuli _____.
7. Siskoni on äiti. Siskoni tuli _____.
8. Tilanne on erilainen. Tilanne tuli _____.
9. Lapsi on terve. Lapsi tuli _____.
10. Tyttö on kauppa-apulainen. Tyttö tuli _____.

Harjoitus 3: Valitse essiivi tai translatiivi.

1. Palasin kotiin (seuraava päivä) _____.
2. Aurinko laski ja huone tuli (pimeä) _____.
3. Minä pidän sinua (uskollinen ystävä) _____.
4. Oletimme talon (hotelli) _____.
5. Hän matkustaa Pariisiin (kaksi viikko) _____.
6. Metsässä voi käyttää kantoa (pöytä) _____.
7. Kaikesta huolimatta johtaja pysyi (rauhallinen) _____.
8. Hän jää meille vielä (viikko) _____.
9. Me lähdemme maalle (viikonloppu) _____.
10. (viikkoloppu) _____ olemme kotona.
11. Kukka kuihtui ja tuli (ruma) _____.
12. Luulin Teitä (toinen ihminen) _____.
13. Neuvottelu jatkuu (ensi maanantai) _____.
14. Hän tuli (terve) _____ aika nopeasti.
15. Äiti istui sohvalla kovin (väsynyt) _____.
16. Voimmeko tavata (tämä ilta) _____?
17. Päätös valmistuu (ensi torstai) _____.
18. Retki on suunniteltu (syysloma) _____.
19. Maalaamme kesämökin (vihreä) _____.
20. Poika kuunteli (uteliaan näköinen) _____.

Harjoitus 4: Pane suluissa olevat sanat oikeaan muotoon, essiiviin tai translatiiviin.

Anna opiskelee ammattikorkeakoulussa, Keravalla. Hän pääsi sinne (viime kesä) _____ . Kolmen ja puolen vuoden kuluttua hän valmistuu (tradenomi) _____ . Hän haluaa päästä työhön johonkin isoon firmaan.

Irina tuli Suomeen (paluumuuttaja) _____ . Hän on koulutukseltaan opettaja. Nyt hän on (työtön) _____ , koska hänen suomen kielen taitonsa on vielä huono. Hän haluaisi päästä työhön (koulunavustaja) _____ johonkin oppilaitokseen. Nyt hän on (harjoittelija) _____ Vantaan Avoimessa oppimiskeskuksessa.

Eila on onnistunut hyvin. Hän on ollut jo kolme vuotta (myyjä) _____ isossa tavaratalossa. Hän pitää itseään (pätevä työntekijä) _____ , koska ennen Suomeen muuttua, hän työskenteli Tallinnassa (myyjä) _____ viisitoista vuotta.